

Pot k jaselcam.

V. B. Radoš

Cerkev Gospe Svete je bila pokrita s snegom. Sredi mrzle noči je bliščala v mesečnem svitu tiha, zamišljena, kakor spomin iz davnine. Po strehah zvonika in kupole so se lesketali milijoni snežnih biserov v zlatih, srebrnih, vijoličastih barvah. Pa saj to niso bili navadni biseri, ki so raztreseni po snegu. O ne! Biserne zvezdice so bile, ki so jih bili angelci na ta sveti večer potrgali z neba in jih raztrosili po strehah starodavnega božjega hrama. Okna so bila vsa razsvetljena. V širokih pramenih je padala luč preko zasnežene ravni, na pot, po kateri so hiteli ljudje k polnočnici. Zvonovi pa so ubrano peli, daleč je plavala njih pesem skozi tiho noč...

Ožbej in Lenca sta stopicala po zamrznjeni cesti proti cerkvi. Držala sta se za roke. Deček je bil zavit v veliko kamizolo, ki mu je segala skoro do tal. Izpod ogromne, debele kučme na glavi je gledal samo drobni, zardeli obrazek. Deklica, Ožbejeva sestrice, je bila za glavo manjša od bratca. Ogrnjena je bila z razcefrano, ponošeno zimsko ruto, izpod katere se ji je videl samo rdečkasti nosek in svetlikajoče se vlažne oči.

»Te zebe, Lenca?« se je nagnil bratec proti nji.

»Malo me pa res, Ožbej. Pa si mislim: saj bova kmalu dospela.«

»Glej luči, Lenca! Blizu sva že!«

Za trenotek sta obstala in se čudila svetlobi, ki je prihajala od cerkve.

»Ali so lučke pri jaselcah že prižgane?« je vprašala Lenca.

»Seveda so že!« jo je podučil Ožbej. »Saj veš, če ne bi pastirčki ne znali poti k jaselcam.«

Lenca je razumela modre besede bratca. Pa kako jih ne bi! Saj so tisti pastirčki pri jaselcah bržkone prav taki revčki, sirote brez roditeljev, kakor Lenca in Ožbej.

Bratec je krepkeje stisnil sestrico za roko. Urno sta hitela po svetli cesti naprej. Tam v cerkvi pri jaselcah bo tako nebeško lepo, tam bosta pozabila na dolgo pot, na mraz in na glad. Še na dom bosta

pozabila, ki ga prav za prav nimata. Pri tujih ljudeh sta, ki nimajo zanje ne ljubezni, ne sočutja.

Cerkev je bila slavnostno razsvetljena in natlačeno polna. Orgle so bučale, božična pesem je trepetala pod visokimi oboki, oblaki kadila so se dvigali izpred oltarja.

Ožbej in Lenca sta se prerivala skozi gosto množico ljudi. Rada bi bila prišla v ospredje, pred jaselce. Pa nista mogla. Ožbej je trdno držal Lenco za roko, da bi se mu ne izgubila. Prerila sta se v bližino oltarja, na katerem so bile postavljene jaselce. Pa nista nič videla, ne deteta v hlevcu, ne pastirčkov. Premajhna sta bila, okrog in okrog pa so stali sami odrasli ljudje. Lenca se je zagledala v lesenega svetnika ob strani oltarja. Prav tako hudo gleda in jezno se drži, kakor naš učitelj v šoli, je pomislila Lenca.

Joj, kako so srečni tisti otroci, ki stojijo spredaj, pred jaselcami! Lepo, gosposko so oblečeni, z novimi suknjami in kožuhovinastimi ovratniki. Ožbej in Lenca imata pa stare, ponošene cunje, zato ne smeta naprej, pred jaselce.

Oba sta se zagledala v podobo Gospe Svete na velikem oltarju. Zdelo se jima je, da se njen obraz smehlja in ju vabi k sebi.

Polnočnica je minula. Ljudje so se gnetli iz cerkve. Ožbeja in Lenco so v gneči potisnili v kot ob spovednici.

»Lenca,« je zašepetal Ožbej sestrici. »Počakajva, da odidejo vsi ljudje iz cerkve, potem si bova pa lahko ogledala jaselce.«

»Kako se že veselim!« je tiho odvrnila Lenca.

Cerkev se je polagoma izpraznila. Tu in tam je klečala še kaka ženska. Električne luči po lestencih so ugasnile. Samo večna luč pred velikim oltarjem in lučke ob jaselcah so še gorele. Iz zakristije je prirožljajal s ključi cerkovník. Pobožne ženske so odšle. V težkih vratih je zaškripal ključ, potem pa je bilo vse tiho.

Ožbej in Lenca sta ostala sama v cerkvi.

Tiho, po prstih sta se približala jaselcam.

»Da ne prebudiiva Jezuščka, ker gotovo že spi,« je pripomnila Lenca s šepetajočim glasom.

Občudovala sta jaselce. Kakšna krasota! V majhnih steklenih žarnicah gorijo bele, rdeče, modre in vijoličaste lučke. Z mahom poraščen hrib se vzdiguje na oltarju. V sredini hriba stoji lesena staja. Ob njej visoke, zelene smrečice. V staji pa leži na slami božje dete. Ob njem klečita Marija in Jožef. In osliček je tam, voliček in pastirčki. Vsepovsod po hribu se pasejo ovce, vmes pastirčki, ki se bližajo hlevcu. Kako lepo je vse! Vsa zamaknjena sta Ožbej in Lenca strmela v jaselce. Vsakega pastirčka, vsako ovco, vsako drevesce sta si natanko ogledala. In dolgo nista spregovorila nobene besede. Slednjič je rekel Ožbej:

»Zdaj pa morava še pomoliti, Lenca.«

Pokleknila sta na stopnico in takole molila:

»Ljubi Jezušček, midva sva revna, kakor Ti. Prav tako spiva v hlevu, kakor Ti. Toda Ti si bogat in znaš delati čudeže. Naredi tako, da ne bova več lačna, da bova dobila novo, toplo oblekco, da naju mačeha ne bo več pretepala, da se bova v šoli kmalu naučila nemško in potem še to, da bova kmalu prišla k svoji mamici. Usliši naju, ljubi Jezušček! Amen.«

Nato sta se odpravila, da bi odšla iz cerkve. Toda — ojoj! Vrata so bila zaklenjena! Lenca je pričela jokati. Ožbej pa jo je potolažil.

»Kmalu se bo zdanilo, Lenca. Pojdiva nazaj k jaselcam, pa bova tam prenočila.« In sta šla. Vlegla sta se na kamenite stopnice in od utrujenosti kmalu zaspala. Skozi veliko odprto okno je sijala nanju tiha, ledena mesečina...

Ko je cerkovnik zjutraj prišel v cerkev, je našel na stopnicah trupelci dveh otrok, tesno privitih skupaj. Ožbeja in Lenco je Gospa Sveta povabila iz doline trpljenja k sebi. Pri svoji mamici bosta našla srečo, ljubezen in najlepše veselje...

Vinko Bitenc:

Svetonočna bajka.

Lepi vili Mesečini
se je nasmehljalo lice,
ko prepregla po dolini
svoje svetle je tančice.

„Nad gozdove se razlijte,
žarki vi lesketajoči,
noč ljubezni razglasite
mestu, vasi, slednji koči!“

Zvezdice so zamigljale:
„Divno bomo me svetile,
lučke vse nocoj prižgale,
sveto noč ljudem znanile.“

V gozdu je obstala srna,
zajčke je povpraševala:
„Le odkod ta noč srebrna
k nam nocoj je priskakljala?“

Zajčki so se začudili
in takole so dejali:
„Pravkar smo se povrnili,
pa bi sami radi znali.“

Pesem se je oglasila,
mehka pesem iz višave:
„Mati dete je rodila
svetu znak — miru in sprave...“